

شماره رای: ۳۶/د/۸۹/۱۶/۲۴۲

تاریخ صدور رای: ۱۳۸۹/۱۲/۱۴

کلید واژه:

احراز صلاحیت داور و مرکز داوری اتاق ایران؛ FCA؛ نمونه رای داوری؛ اینکوترمز؛ حق توقف؛ مطالبه خسارت؛ خسارت واقعی؛ انتخاب متصدی حمل با خریدار؛ تعیین خسارت؛ پرداخت خسارت حق توقف کامیون های خارجی؛ انجمن سراسری شرکتهای حمل و نقل بین المللی؛ دارا شدن ناعادلانه.

خواهان: شرکت لیز

خوانده: شرکت دهر

خواسته: مطالبه-استرداد حق توقف

مرجع رسیدگی: داوری در اجرای قانون اساسنامه مرکز داوری اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران (مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۱۴)

داور پرونده: آقای سهیل مهرآمیز

گردش کار

به موجب نامه شماره ۲۹/۶۲۳ مورخ ۸۹/۷/۱۷ مدیریت امور کارنه تیر و حمل و نقل بین المللی ایران خطاب به دبیرکل مرکز داوری اتاق ایران پرونده اختلاف بین شرکت لیز به طرفیت شرکت دهر برای رسیدگی داوری به مرکز داوری اتاق ایران ارسال می گردد. به دستور دبیرکل مرکز داوری و به موجب قواعد و آئین داوری مرکز داوری اتاق ایران تبادل لوایح شده و مکاتبات طرفین اختلاف اخذ و پیوست پرونده می گردد. پس از انتخاب این جانب به عنوان داور و پذیرش طرفین، جلسه رسیدگی و استماع اظهارات طرفین برای تاریخ ۸۹/۱۰/۱۵ تعیین و به طرفین ابلاغ شده است. خلاصه ادعای خواهان آن است که حمل محموله بذر سبزیجات را برعهده یک فورواردر آلمانی نهاده است و فورواردر مذکور حمل کالا را به کامیون های ترکیه ای

واگذار نموده است، لکن کامیون های مذکور به علت نقص مدارک لازم جهت ورود به کشور مجموعاً هشت روز توقف کردند که محتویات پرونده حکایت از تخفیف پنج روز جهت کامیون ۳۸L۶۸۳/UD۸۰۶ و سه روز جهت کامیون ۳۸K۹۳۴/PL205 دارد. شرکت خواننده به عنوان نماینده فورواردر برای این مدت توقف روزانه مبلغ ۲۵۰ یورو از شرکت خواهان مطالبه که به موجب رسید موجود در پرونده جمعاً ۲,۸۷۴,۰۰۰ ریال به خواننده پرداخت گردیده است. لکن شرکت خواهان همان گونه که در ذیل رسید پرداخت نموده است پرداخت این مبلغ را دلیلی بر تایید محاسبات دهر ندانسته و حق اعتراض خود را محفوظ دانسته و اینک دادخواهی نموده و تقاضای استرداد اضافی را دارد. خواهان تعیین واقعی حق توقف و مبلغی که باید به او مسترد شود به تشخیص داور نهاده است و اجمالاً بین ۲۰ تا ۲۵ میلیون ریال خود را مستحق استرداد وجه پرداختی می داند. در مقابل شرکت دهر در مقام دفاع اظهار می دارد که نقش این شرکت در فرایند حمل اولاً به عنوان receiving agent فورواردر آلمانی بوده است و ثانیاً پرداخت هایی که بر مبنای روزانه ۲۵۰ یورو صورت گرفته، مبلغی است که رانندگان شرکت ترک درخواست نموده اند که پرداخت هم شده است لکن در عمل نحوه پرداخت به صورت تهاتری در حساب فی مابین شرکت دهر و فورواردر آلمانی صورت پذیرفته است که صورت حساب آن در پرونده موجود است. شرکت دهر در خصوص میزان حق توقف کامیون ها در کشور ترکیه نیز اظهار بی اطلاعی می نماید.

با عنایت به اوراق و محتویات پرونده ختم رسیدگی اعلام و استعانت از خداوند متعال و تکیه بر شرف و وجدان به شرح آتی انشاء رای می نماید.

رای داوری

خواسته خواهان به طرفیت شرکت خواننده تعیین تعداد روزهای حق توقف و اعلام مبنای محاسبه خسارت ناشی از توقف کامیون ها و استرداد وجوه پرداختی مازاد بابت توقف است.

در صلاحیت :

نظر به اینکه طرفین دعوی جداگانه اعلام نموده اند که صلاحیت مرکز داوری را در رسیدگی به دعوی مطروحه قبول دارند و با قبولی داوری اینجانب به عنوان داور منتخب مرکز و حضور در جلسه استماع در ماهیت اظهارات خود را بیان نموده اند لذا صلاحیت مرکز داوری در رسیدگی به دعوی مطروحه محرز و مسلم است.

در ماهیت :

اولاً دفع شرکت خوانده در خصوص عدم توجه دعوی به وی به علت آنکه نقش نماینده فروروارد آلمانی (receiving agent) را بر عهده داشته است فاقد وجاهت قانونی است چرا که به موجب اسناد موجود در پرونده از جمله اعتبار اسنادی گشایش شده برای کالا، ترم قرارداد فی مابین خواهان و فروشنده هلندی FCA بوده است و مطابق مقررات حاکم بر اینکوترمز در ترم FCA انتخاب متصدی حمل با خریدار است و اسناد تقدیمی خواهان در مورد اعلام مشخصات کالا به شرکت دهر حاکی از آن است که متصدی حمل و نقل را شرکت خواهان انتخاب کرده است و به مفهوم رایج در حمل و نقل بین المللی رزرو محفظه بار (booking) را شرکت لیز انجام داده است و شرکت دهر در مقام فروروارد در ضمن پذیرش حمل، عملیات را به شریک تجاری خود در اروپا واگذار نموده است لذا در فرض پرونده حاضر اصولاً بحث نمایندگی حمل و نقل جاری نبوده و این دفاع شرکت خوانده محکوم به رد است و رابطه حقوقی بین خوانده و خواهان برقرار شده است.

ثانیاً، در خصوص تعیین میزان دقیق رقم حق توقف و مبنای آن، صرف نظر از آنکه خوانده نتوانسته است رسید مستقلی جهت پرداخت این وجوه ارائه نماید و تنها به دستور فروروارد آلمانی و ارائه یک فاکتور ارسال وجه اشاره نموده است لکن دریافت وجوه مورد ترافع را قبول نموده است به هر ترتیب نظر به اینکه تعیین خسارت در هر موردی موکول به تناسب فعل خسارت بار و میزان خسارت وارده است با توجه به آنکه دستورات شرکت خارجی به شرکت ایرانی نمی تواند بر خلاف عرف و رویه موجود در خصوص پدیده حق توقف باشد و شرکت ایرانی مکلف به رعایت دستور العمل های لازم در این خصوص است. از آنجا که شرکت خواهان همواره میزان خسارت تعیین شده بابت حق توقف کامیون های ترک را مورد اعتراض قرار داده است و حتی پرداخت وجوه را تنها راه برون رفت از اختلاف فی مابین خود و شرکت حمل که قبض انبار را گرو نگه داشته دانسته است و برای جبران ضررهای بیشتر ناشی از تاخیر در ترخیص کالا وجوه را پرداخته و حق اعتراض را حفظ کرده است و اینک نیز این اعتراض را اعلان و پیگیری نموده است. با عنایت ب آنکه خوانده مکلف به رعایت دستور العمل های ملی جهت پرداخت خسارت حق توقف بوده است تا تناسب پرداخت ها و عرف رایج رعایت شده باشد، گذشته به آنکه در زمان حدوث اختلاف (اردیبهشت ۸۹) دستور العمل مشخصی که شامل حق توقف کامیون های خاری فعال در عرصه بین المللی وجود نداشته است لکن به اعتقاد داور پرونده دستور العمل شماره ۱۷۰/۳/۲۵۳۰ مورخ ۸۹/۳/۲۴ انجمن سراسری شرکت های حمل و نقل بین المللی که با اختیارات حاصله از مصوبه ۱۶۵ شورای عالی ترابری کشور صادر گردیده است به لحاظ تعیین خسارت واقعی منطبق با واقعیت است و پرداخت حق توقف مازاد به کریرهای خارجی فاقد محمل و مبنای عرفی و قانونی است. لذا مستنداً به ماده ۲۲۰ قانون مدنی و دستور العمل مذکور به عنوان قرینه عرف مورد عمل و با توجه به اصل تعادل در خسارات وارده و نهایت با عنایت به بند ۴ دستور العمل مذکور و نظر به نبود قرارداد فی مابین کامیون های متوقف مانده در ایران و صاحب کالا و با توجه به قسمت اول بند الف دستور العمل مذکور و در نظر داشتن زمان مجاز دو روز کاری (به عنوان free time) به ترتیب حق توقف

کامیون شماره ۳۸FK۹۳۴/PL۲۰۵ را برای سه روز توقف با احتساب ایام معفیت جمعا مبلغ دو میلیون و چهارصد هزار رسال (به ازای هر روز هشتصد هزار ریال) و حق توقف کامیون ۳۸LV۶۸۳/UD۸۰۶ را به مدت سه رو با احتساب ایام معافیت مجموعا دو میلیون و چهارصد هزار ریال (هر روز هشتصد هزار ریال) محاسبه و تعیین می نماید. به این ترتیب، مستندا به ماده ۲۶۵ و ماده ۳۰۱ قانون مدنی و نیز عرف تجاری مورد عمل در حمل و نقل بین المللی، به استرداد وجوه اضافی ماخوذه از خواهان که با استدالات مندرج در این رای از مصادیق دارا شدن ناعادلانه است، محکوم می شود و لذا خواننده باید مبلغ بیست و سه میلیون و نهصد و چهل هزار ریال را به خواهان مسترد نماید. هزینه های داورى طبق آئین نامه مرکز داورى اتاق ایران بوده و پرداخت آن بالمناصفه برعهده طرفین است. رای صادره قطعی و پس از ابلاغ لازم الاجراست.

داور پرونده

سهیل مهرآمیز